

Paměť, intelekt a jejich poruchy

(bakalářské a magisterské studium)

**Česková E., Psychiatrická klinika LF MU a FN
Brno**

- paměť**
- učení**

Paměť- definice

Definice:

- **schopnost ukládat, udržovat a vybavovat informace**

Paměť - dělení

Dělení dle časové dynamiky :

- **krátkodobá**
- **dlouhodobá**

Dělení dle obsahu

- **deklarativní (jako slovník, kartotéka, odpovídá na otázku co, zprostředkuje osobní prožitky a faktické znalosti)**
- **sémantická (znalost pravidel a postupů, jež jsou základem motorických a senzorických dovedností – cosi jako návod, kuchařka, která odpovídá na otázku jak)**

Paměť - dělení

Deklarativní paměť:

- paměť epizodická – zahrnující autobiografické informace o našich prožitcích, obyčejně zahrnuje místo, čas
- paměť sémantická – poznatky získané výchovou a vzděláním (matematika, jazykové znalosti)

Paměť - dělení

- **Pojem pracovní paměť – střednědobá paměť, do níž jsou ukládány informace na nějakou dobu, než budou později použity při řešení určitého problému**

Učení

- **s pamětí úzce souvisí učení**
- **rodíme se s výbavou základních reflexů, v průběhu vývoje se stává významější interakace s vnějším prostředím**
- **učení se děje na základě podmiňování**

Paměť - dynamika

**podněty zachycené smyslovými orgány –
bezprostřední paměť, ze které se rychle vytrácí:**

- **část do krátkodobé paměti**
- **část pak do dlouhodobé paměti**

Mechanismy paměti:

- **bezprostřední krátkodobá paměť dána
vzrušivostí uzlů nervové sítě**
- **dlouhodobá vyžaduje chemické nebo
morfologické změny realizované procesem
konsolidace**

Poruchy paměti

Celkové poruchy

- **snížení, zvýšení, spíše však významněji narušeny jednotlivé komponenty (vštípivost - ukládání, retence -udržování, výbavnost)**

Amnézie

- **přechodná ztráta paměti na události které rušivému zásahu předcházely (trauma, elektrokonvulzivní léčbě, epileptický záchvat)**
- **anterográdní a retrográdní amnézie - neschopnost zapamatovat si podněty aplikované několik hodin po a před rušivém zásahu**

Intelekt a inteligence

- **Inteligence – obecná psychická schopnost adaptovat se na nové problémy a podmínky života**
- **Intelekt – rozumová schopnost člověka vztahující se především k řešení teoretických problémů**

Měření intelektových schopností

- **Wechslerův test (obsahuje 5 verbálních a 5 nonverbálních zkoušek)**
- **Ravenův test – obsahuje 60 úkolů se vzrůstající obtížností , z daných obrazů je třeba vyvodit chybějící**

Třídění intelektu dle IQ

IQ u dětí:

- **mentální věk/kalendářní věk x 100**
- **IQ u dospělých:**
- **obdržený výsledek /očekávaný výsledek dle statistického průměru x 100**
- **Průměr 90 -110**
- **Podprůměr 80-90**
- **Nadprůměr 10-140**

Poruchy intelektu

Snížení intelektových schopností, které nemusí postihovat všechny složky

rovnoměrně :

- **mentální retardace- nedostatečný rozvoj intelektu**
- **demence –snížení až ztráta dříve dosažené úrovně intelektu**

F 70-79 Mentální retardace

Základní charakteristika

- **nedostatečně vyvinutý intelekt (na rozdíl od demence, kdy dochází k úbytku již rozvinutého intelektu a bývá doménou starší věkové populace)**
- **s tímto souvisí úroveň narušení chování , stupeň soběstačnosti a nutnost péče**

F 70-79 Mentální retardace

F 70 Lehká mentální retardace IQ 50-69 (9-12roků).

- schopni základního školního vzdělání a zaměstnání málo kvalifikovanou prací - vzdělatelní

F 71 středně těžká mentální retardace IQ 35-49 (6-9 r.)

- vzdělání na úrovni druhé třídy základní školy - vychovatelní, ale nevzdělatelní

F 72 těžká mentální retardace IQ 20-34 (3-6 roků)

- porucha psychomotorického vývoje přidružené defekty (smyslových orgánů, neurologické příznaky), zřejmá v předškolním věku

F 73 hluboká mentální retardace IQ < 20 (<3 roky)

- neschopni pečovat o základní potřeby, vyžadují stálý dohled (epilepsie, inkontinentní, poškození zraku a sluchu a a jiné tělesné handicapy)